II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 3 päivänä maaliskuuta 1999,

EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan mukaisesta menettelystä

(IV/36.237 — TPS)

(tiedoksiannettu numerolla K(1999) 387)

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(1999/242/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan ensimmäisen täytäntöönpanoasetuksen, 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 ([1]), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisasiakirjalla, ja erityisesti sen 2, 6 ja 8 artiklan,

ottaa huomioon hakemuksen puuttumattomuustodistuksen saamiseksi ja ilmoituksen poikkeusluvan saamiseksi, jotka Télévision Française 1, France Télévision Entreprises, France Télécom, la Compagnie Luxembourgeoise de Télédiffusion, Métropole Télévision ja Lyonnaise des Eaux esittivät asetuksen N:o 17 2 ja 4 artiklan mukaisesti 18 päivänä lokakuuta 1996 sopimuksista, jotka koskevat Télévision Par Satellite -yhtiön perustamista,

ottaa huomioon asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti julkaistun hakemuksen ja ilmoituksen yhteenvedon ([2]), ja

on kuullut kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

I ASIASELOSTUS

A. *Johdanto*

(1) Tarkasteltavana olevasta järjestelystä oli aluksi oltu yhteydessä komissioon kesän 1996 aikana yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 ([3]), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1310/97 ([4]) mukaisen ilmoituksen laatimiseksi. Komission kuitenkin ilmoitettua osapuolille, että Télévision Par Satellite, jäljempänä "TPS", ei ollut yhteisyritys, jossa osakkaat käyttävät yhteistä määräysvaltaa, osapuolet ilmoittivat järjestelystä komissiolle 18 päivänä lokakuuta 1996 ja hakivat asetuksen N:o 17 mukaista puuttumattomuustodistusta ja/tai poikkeuslupaa.

(2) Seuraavat, jo edellä mainitut osapuolet ilmoittivat komissiolle TPS-yrityksen perustamista koskevista sopimuksista: Télévision Française l, jäljempänä "TF1", France Télévision Entreprises, France Télécom, Métropole Télévision, jäljempänä "M6", la Compagnie Luxembourgeoise de Télédiffusion, jäljempänä "CLT", ja Lyonnaise des Eaux, jonka nimeksi tuli sittemmin Suez Lyonnaise des Eaux. TPS luotiin Ranskan lain mukaiseksi avoimeksi yhtiöksi. Sen toimialana on maksullisten ohjelmien

([1]) EYVL 13, 21.2.1962, s. 204/62
([2]) EYVL C 65, 28.2.1998, s. 5.
([3]) EYVL L 395, 30.12.1989, s. 1. Oikaisu EYVL L 257, 21.9.1990, s. 13.
([4]) EYVL L 180, 9.7.1997, s. 1.

ja audiovisuaalisten satelliittipalvelujen välitystä koskevan digitaalisen järjestelmäperustan tuonti markkinoille ja ylläpito Ranskassa. Toimialansa perusteella TPS voi ulottaa toimintansa myös muille Euroopan ranskankielisille alueille.

(3) Osapuolet ilmoittivat komissiolle 13 päivänä maaliskuuta 1998 sopimusten ilmoittamispäivän jälkeen muuttuneista osakkuussuhteista. CLT:n vetäydyttyä TPS-yhtiöstä sen osakkeet myytiin M6 Numériquelle ja Lyonnaise Satellitelle, joiden hallussa on nyt 25 prosenttia TPS:n pääomasta.

llmoitushetkellä TPS:n omistusrakenne oli seuraava:

— TF1 Développement 25 %

— France Télévision Entreprises 25 %

— M6 Numérique 20 %

— Société pour le Numérique Francophone (CLT) 20 %

— Lyonnaise Satellite 10 %.

Société pour le Numérique Francophone -yhtiön vetäytymisen jälkeen TPS:n osakkuudet jakautuvat seuraavasti:

— TF1 Développement 25 %,

— France Télévision Entreprises 25 %,

— M6 Numérique 25 %,

— Lyonnaise Satellite 25 %.

TF1 omistaa TF1 Développement -yhtiön kokonaan. France Télévision Entreprisesin pääoma jakaantuu France Télécomin (66 %) ja France Télévisionin kesken (34 %), ja France Télévision puolestaan on julkisten televisioyhtiöiden France 2:n ja France 3:n puoliksi omistama. M6 Numérique on M6:n tytäryhtiö (100 %) ja Lyonnaise Satellite on Suez Lyonnaise des Eaux'n tytäryhtiö (100 %).

(4) Osapuolet ilmoittivat komissiolle 27 päivänä heinäkuuta 1998 myös TPS-sopimuksia koskevasta täydennyksestä, jonka mukaisesti poistetaan lauseke, joka edellyttää TPS:n osuuksien haltijoina olevien kaapeliyhtiöiden yhteensovittavan tarjontansa digitaalisen järjestelmäperustan tarjonnan kanssa. Kilpailua rajoittavan lausekkeen soveltamisalaa rajattiin komission pyynnöstä kahdella 17 päivänä syyskuuta 1998 päivätyllä täydennyksellä ja Arte- ja La Cinquième -kanavien mahdollista yksinomaista lähetystoimintaa koskeva määräys poistettiin 17 päivänä syyskuuta 1998 päivätyllä täydennyksellä.

B. *Osapuolet*

1. **TF1**

(5) Télévision Française 1 (TF1) harjoittaa lähetystoimintaa ensimmäisessä ranskalaisessa maanpäällisessä ilmaistelevisioverkossa. Sillä on vuonna 1996 uusittu lupa kyseisen taajuuden käyttöön. TF1:n lähetyksiä voidaan seurata kaapelin välityksellä myös Belgian rankankielisellä alueella ja Luxemburgissa.

(6) Pääasiassa rakentamisen ja rakennusurakoinnin alalla toimivalla Bouygues-yhtymällä on 39 prosentin osuudella tosiasiallinen määräysvalta TF1:ssä.

(7) TF1:n päätoimialana on televisio-ohjelmien lähettäminen yleisradiolähetyksinä. Se toimii tytäryhtiöidensä kautta myös ohjaamisen, mainonnan, audiovisuaalisen tuotannon ja elokuvatuotannon sekä audiovisuaalisten oikeuksien markkinoinnin aloilla, jakaa kahta teemakanavaa sekä toimii kustannusalalla ja oheistuotteiden ja palvelujen jakelijana.

(8) Vuonna 1996 Bouygues-yhtymän maailmanlaajuinen liikevaihto oli 11 180,5 miljoonaa ecua ja TF1:n liikevaihto oli samana vuonna 1 475,8 miljoonaa ecua.

2. **France Télévision**

(9) France Télévisionin omistavat France 2 ja France 3, jotka ovat ranskalaisia valtionyhtiöitä. France 2 ja France 3 harjoittavat lähetystoimintaa Ranskan toisessa ja kolmannessa maanpäällisessä televisioverkossa lainsäädännössä niille määriteltyjen tehtävien ja julkisen palvelun velvoitteiden mukaisesti. France 2 ja France 3 -kanavia jaetaan suoraan vastaanottajille, ja ne rahoitetaan jokaisen televisiotalouden maksamilla lupamaksuilla sekä mainostuloilla.

(10) France 2 ja France 3 harjoittavat yleistä ohjelmatoimintaa koko Ranskan alueella. France 3 -kanavan tapauksessa toimintaa täydennetään alueellisilla ja paikallisilla ohjelmilla. Molempia kanavia jaetaan myös kaapelin välityksellä Belgiassa ja Luxemburgissa.

(11) Näiden kanavien yleistä lähetystoimintaa täydennetään tytäryhtiöiden ja osakkuuksien kautta seuraavilla audiovisuaalisilla aloilla: mainosten ohjaaminen, audiovisuaalinen tuotanto ja elokuvatuotanto, audiovisuaalisten oikeuksien välittäminen, kulttuuri- ja koulutusteemakanavan jakelu sekä oheistuotteiden ja -palvelujen tuottaminen ja jakelu.

(12) Vuonna 1996 France 2:n liikevaihto oli 760,3 miljoonaa ecua ja France 3:n 784,7 miljoonaa ecua.

3. **France Télécom**

(13) France Télécom on Ranskan perinteikkäin teletoiminnan harjoittaja. Tämän vuonna 1997 osittain yksityistetyn yhtiön pääomasta 25 prosenttia kuuluu tällä hetkellä yksityisille sijoittajille, yhteisösijoittajille ja yhtiön työtekijöille. France Télécom tarjoaa puhelinpalveluja (kiinteä ja matkapuhelinverkko), yleisölle avoimia verkkoja, telepäätelaitteita (puhelimet, faksit ja puhelinkeskukset), kaapeliverkkoja sekä telemaattisia ja multimediapalveluja.

(14) France Télécomilla on oikeudet ehdollisen pääsyn Viaccess-tekniikkaan, jota TPS ja kilpaileva järjestelmäperusta AB-Sat käyttävät.

(15) Kaapelijakelutoiminnan alalla France Télécomin tytäryhtiöllä France Télécom Câblella on yli 1,2 miljoonan liittymän verkko ja sen kaupallinen peittoaste ([5]) on 23 prosenttia. Tilaajien määränä ilmaistuna France Télécom Câblen osuus on 29,5 prosenttia kaapelijakelutoiminnan alasta.

(16) France Télécom -yhtymän liikevaihto oli vuonna 1996 23049,13 miljoonaa ecua.

4. **M6**

(17) Métropole Télévision (M6) on ranskalainen yhtiö, joka sai 26 päivänä helmikuuta 1987 luvan lähetystoiminnan harjoittamiseen maapäällisessä kansallisessa televisioverkossa. Sen pääosakkaat ovat CLT ja Suez Lyonnaise des Eaux. Toimilupa uusittiin vuonna 1996 ja tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1997.

(18) M6 toimii myös monilla audiovisuaalisilla aloilla ohjaamalla mainoksia, harjoittamalla elokuvatuotantoa ja audiovisuaalisten teosten tuotantoa, välittämällä audiovisuaalisten ohjelmien ja elokuvien käyttöoikeuksia, tarjoamalla teemakanavia, kustantamalla levyjä, lehtiä ja videoita sekä tarjoamalla etäostopalveluja.

(19) Vuonna 1996 M6:n liikevaihto oli 315,93 miljoonaa ecua.

5. **Suez Lyonnaise des Eaux**

(20) Suez Lyonnaise des Eaux'n pääoma jaettiin lokakuussa 1997 seuraavien osakkaiden kesken: Electrafina (GBL) (10 %), Crédit Agricole (7,6 %), AXA-UAP (6,2 %), CDC (4,5 %), Saint-Gobain (4 %), Cogema (3 %), työntekijät (1,1 %). Loppuosuus (63,6 %) on yksityisten sijoittajien hallussa.

(21) Suez Lyonnaise des Eaux toimii veden jakelun, puhtaanapidon, energian, rakennusurakoiden, infrastruktuuritoimilupien ja rahoituspalvelujen aloilla. Se toimii myös viestintäalalla pääosin M6:n kautta, jonka pääomasta se omistaa 34,45 prosenttia, sekä tytäryhtiönsä Lyonnaise Communications'n kautta, jolla on Ranskassa yli 1,5 miljoonan liittymän kaapeliverkko ja jonka kaupallinen peittoaste on 18,8 prosenttia. Tilaajien määränä ilmaistuna Lyonnaise Communications'n osuus on noin 26 prosenttia Ranskan kaapelijakelutoiminnan alasta.

(22) Vuonna 1996 Suez Lyonnaise des Eaux'n tilinpäätöksen mukainen liikevaihto (sulautuminen tapahtui 19 päivänä kesäkuuta 1997) oli 26 394,52 miljoonaa ecua.

C. *Asian kannalta merkitykselliset markkinat*

1. **Tuotemarkkinat**

(23) Ilmoitettu järjestely vaikuttaa pääasiasiallisesti maksutelevisiomarkkinoihin, joilla TPS harjoittaa toimintaansa. Määrättyjen tarjoukseensa sisältyvien teemakanavien tuottajana TPS toimii myös lähetysoikeuksien hankintamarkkinoilla sekä teemakanavien jakelun ja hyödyntämisen markkinoilla.

(24) Myös maksutelevisioon liittyvien teknisten palvelujen markkinat on otettava huomioon, sillä TPS:n yhtiöjärjestyksen mukaiseen tavoitteeseen kuuluu kaikkien käyttöoikeusjärjestelmien kehittäminen, välittäminen, osto ja myynti sekä tilaajajärjestelmien ylläpito ja välittäminen.

1.1 *Maksutelevisiomarkkinat*

(25) Komission päätöksen 94/922/EY ([6]), 7 päivänä lokakuuta 1996 tehdyn komission päätöksen (Bertelsmann/CLT) ([7]) ja 27 päivänä toukokuuta 1998 tehdyn komission päätöksen (Bertelsmann/Kitch/Premiere) ([8]) mukaisesti maksutelevisiomarkkinat muodostavat erilliset tuotemarkkinat vapaasti käytettävissä olevien televisiokanavien markkinoista riippumatta siitä, rahoitetaanko viimeksi mainitut kokonaan vai osittain mainostuloilla. Ilmaistelevision tapauksessa kaupallinen suhde solmitaan televisioyhtiön ja mainostajan välillä, mutta maksutelevision tapauksessa televisioyhtiön ja tilaajana olevan televisionkatsojan välillä. Näin ollen kilpailun edellytykset ovat näiden kahden televisiotyypin osalta erilaiset. Ilmaistelevision tapauksessa tärkeimpinä

([5]) Tilaajien lukumäärä suhteessa liittymien määrään.

([6]) EYVL L 364, 31.12.1994, s. 1, 32 ja 33 kappale; asia N:o IV/M.779 — Bertelsmann/CLT 7.10.1996; asia N:o IV/M.993 — Bertelsmann/Kirch/Premiere 27.5.1998.
([7]) EYVL C 364, 4.12.1996, s. 3.
([8]) EYVL L 53, 27.2.1999, s. 1.

muuttujina ovat yleisön osuus ja mainoshinnat, kun taas maksutelevision tapauksessa tärkeintä on ohjelmasuunnittelu, jonka avulla on tavoitettava kohderyhmät ja joka perustuu elokuvien ensiesityksiin, urheilulähetyksiin ja tilaushintojen tasoon. Maksutelevision erityispiirteenä on lisäksi ohjelmien salauksenpurkuun tarvittava dekooderi, lähetysverkon tai kotimyynnin välityksellä tapahtuva markkinointi, tarve tilaushallintajärjestelmään ja maksutelevisioyhtiön tapauksessa käyttöoikeusjärjestelmään.

(26) Kuten komissio on todennut ([9]), maksutelevision kannalta merkityksellisiä tuotemarkkinoita ei voida jakaa analogisen ja digitaalisen television markkinoihin. Digitaalinen maksutelevisio on vain yksi analogisen maksutelevision teknisen kehittämisen tuloksista. Vaikka näitä molempia tekniikoita käytetään nykyisin Ranskan satelliitti- ja kaapeliverkossa, on valmistauduttava siihen, että digitaalitekniikka korvaa tulevaisuudessa analogisen tekniikan. CanalSatellite Analogiquen tapaus on tältä osin mielenkiintoinen: kun osa sen tilaajista oli siirtynyt käyttämään digitaalista maksutelevisiota, CanalSatellite päätti lakkauttaa analogiset palvelunsa lokakuussa 1998, eli hieman yli kaksi ja puoli vuotta sen jälkeen, kun se oli tuonut markkinoille digitaaliset palvelunsa. Hyödynsipä maksutelevisio analogista tai digitaalista tekniikkaa, sen erityispiirteet ovat kuitenkin aina samat: käyttöoikeusjärjestelmän tarve, samankaltainen markkinointi, tilaushallinta, ohjelmien valinta jne. ([10]).

(27) Maksutelevisiopalvelut voidaan Ranskassa tarjota maanpäällisen verkon, satelliittiverkon tai kaapeliverkon välityksellä.

(28) Canal+:n maksulliset ohjelmat on perinteisesti lähetetty maanpäällisessä verkossa. Vielä nykyisin juuri maanpäällistä verkkoa käyttävällä Canal+ -kanavalla on selvästi eniten tilaajia (noin 3,5 miljoonaa syyskuussa 1998), vaikka se lähettää ohjelmiaan myös satelliitti- ja kaapeliverkon välityksellä. Kuten kaapeli- ja satelliittiverkko, maanpäällistä verkkoa hyödyntävä maksutelevisio esittää pääasiassa elokuvia ja urheilua, markkinoi ohjelmatarjontaansa lähetysverkon avulla, käyttää koodauksenpurkujärjestelmään liitettyä päätelaitetta ja edellyttää tilaushallintajärjestelmää.

(29) Kaapeliverkon tapauksessa sekä analogista että digitaalista tekniikkaa hyödyntävien teemakanavien tilaukset tehdään satelliittiverkon tavoin ”pakettitilauksina”, joihin kuuluu peruspalvelujen lisäksi erilaisia vaihtoehtoja. Koska kaapeliyhtiöt markkinoivat suurinta osaa satelliittijärjestelmien valikoimaan sisältyvistä kanavista, niiden tarjonta koostuu CanalSatelliten, TPS:n ([11]) ja AB-Satin sekä Canal+:n välityksellä lähetettävistä kanavista, joten niiden tarjonta vastaa suurelta osin satelliittiverkon tarjontaa. Tämän lisäksi on huomattava, että kaikki satelliittiverkkoyhtiöt harjoittavat yhtenäistä hintapolitiikkaa koko Ranskan alueella eivätkä tee hinnoittelussaan eroa sen mukaan, onko kulloinenkin toiminta-alue kaapeliverkon kattama vaiko ei.

(30) Kaapeliverkon kattama alue on Ranskassa pieni, sillä maksutelevision kaupallinen peittoaste, lukuun ottamatta ”antennipalvelua”, joka käsittää ainoastaan ilmaiset yleisradiokanavat, on hieman yli 22 prosenttia (tilausten lukumäärä/liittymien lukumäärä) ja kaapeliverkon kokonaispeittoaste (kaapelitilausten lukumäärä/televisiotalouksien lukumäärä) on noin 10 prosenttia. Toisaalta kaapeliverkon peittoalueilla eli kaupunkialueilla ja kaupunkien reuna-alueilla, joilla kuluttajat voivat valita kaapeli- ja satelliittiverkon välillä, satelliittitelevisioon liittyy yleensä erilaisia lautasantennin asentamista koskevia velvoitteita (yhteisomistusta koskevat säännöt, kaupunkisuunnittelu), jotka suosivat kaapeliverkkoa. Nämä seikat eivät kuitenkaan ole riittävä peruste kaapelimarkkinoiden ja satelliittimarkkinoiden kohtelemiseksi erillisinä markkinoina. Se seikka, että kaapeliverkon kattamilla alueilla satelliitin peittoaste on vähäinen tai erittäin vähäinen, on päinvastoin osoitus siitä, että maksullinen kaapelitelevisio korvaa kaapeliverkon

([9]) Ks. alaviite 8.

([10]) Vuonna 1996 sovellettujen tariffien vertailusta ilmenee, että maanpäällisen verkon kautta lähetettävän analogisen Canal+:n tilaushinta (175 Ranskan frangia) oli lähellä Canal-Satellite Numériquen tilaustariffia (perustilaus 98 frangia + elokuvatarjonta 55 frangia + musiikkitarjonta 30 frangia).

([11]) On kuitenkin huomattava, että NumériCâble-verkko, jossa Canal+ käyttää määräysvaltaa, ei välitä TPS:n elokuvakanavia.

kattamilla alueilla maksullisen satelliittitelevision, koska kuluttajat arvostavat kaapeliliitännän helppoutta verrattuna lautasantennin asentamiseen tavallisesti liittyviin muodollisuuksiin. Näin ollen voidaan todeta, että maksullisten televisio-ohjelmien jakelussa voidaan Ranskassa käyttää nykyisin kolmea kanavaa: maanpäällistä verkkoa sekä satelliitti- ja kaapeliverkkoa.

(31) Ranskan audiovisuaalialan korkeimman viranomaisen (Conseil Supérieur de l'Audiovisuel français) antamien tietojen mukaan kolmen satelliittiyhtiön (CanalSatellite, TPS ja AB-Sat) osuus Ranskan maksutelevisiomarkkinoista oli kesäkuussa 1998 15 prosenttia, kaapeliverkon osuus 28 prosenttia ja maanpäällistä verkkoa käyttävän Canal + -kanavan osuus 57 prosenttia.

1.2 *Maksutelevisioon liittyvien teknisten palvelujen markkinat*

(32) Maksutelevisiotoiminta edellyttää erityistä teknistä infrastruktuuria lähetysten koodaamiseksi ja niiden salauksen purkamiseksi luvan hankkineita katsojia varten. Tätä varten kuhunkin tilaajakotitalouteen on asennettava päätelaite. Digitaalisen maksutelevision tapauksessa päätelaite käsittää tavallisesti toiminnot, jotka mahdollistavat satelliitti- tai kaapelisignaalin demoduloinnin, digitaalisignaalin purkamisen, eri kanavien demultipleksoinnin, salatun signaalin avaamisen, käyttöoikeusjärjestelmien hoidon ja pankkikorttiliitännän.

(33) Maksutelevisioyhtiöillä onkin oltava käytössään ehdollisen pääsyn järjestelmä, jonka avulla voidaan välittää koodattuja viestejä, jotka sisältävät tietoja tilausten kohteena olevista ohjelmista ja näiden ohjelmien vastaanottamiseen oikeutetuista tilaajista, sekä televisiosignaaleja. Järjestelmään kuuluu myös tilaajan käyttöön luovutettu älykortti, jonka avulla signaalin salaus voidaan purkaa ja lähettää se päätelaitteeseen.

1.3 *Erityisesti elokuvien ja urheilutapahtumien lähetysoikeuksien hankintamarkkinat*

(34) Yleisesti ollaan yhtä mieltä siitä, että elokuvat ja urheilutapahtumat ovat maksutelevision avaintuotteet. Niiden lähetysoikeudet ovat tarpeen, jotta voidaan taata riittävän kiinnostavia ohjelmia, joiden vastaanottamisesta tulevat tilaajat suostuvat maksamaan. Ne toimivat siis maksutelevision houkutustuotteina. Käsiteltävänä olevan asian kannalta ei ole tarpeen määritellä, onko elokuvien ja urheilutapahtumien lähetysoikeuksille olemassa erilliset markkinat.

(35) Hankitut oikeudet jakautuvat elokuvien osalta ilmaistelevisio-, maksutelevisio-, kertamaksutelevisio- ("pay-per-view") ja tilausvideo-oikeuksiin ("near video-on-demand" ja "video-on-demand") ([12]). Ranskassa voimassa olevan joukkoviestimien lähetysaikoja koskevan lainsäädännön mukaisesti maanpäällistä verkkoa käyttävän ilmaistelevision oikeuksia voidaan käyttää aikaisintaan 36 kuukauden kuluttua elokuvan ensi-illasta, kun taas maksutelevisio-oikeudet voidaan saada 12 kuukauden kuluttua ensi-illasta, ja nämä määräajat ovat lyhyempiä yhteistuotannossa tuotettujen elokuvien tapauksessa. Maksullisen satelliitti- tai kaapelitelevisiotoiminnan tapauksessa maksutelevisio-oikeudet voivat jakautua ensimmäisen esityksen tai toisen esityksen oikeuksiin. Tämä suuntaus on peräisin Hollywoodista muttei ole vielä saanut kannatusta ranskalaisten tuottajien tai jakelijoiden keskuudessa. On lisäksi otettava huomioon, että kyseisiä oikeuksia ei erotella sen mukaan, onko ne tarkoitettu analogisten vai digitaalisten ohjelmien lähettämiseen.

(36) Myös urheilutapahtumien hankintaoikeudet jakautuvat ilmaistelevisio-, maksutelevisio- ja kertamaksutelevisio-oikeuksiin.

1.4 *Teemakanavien välitys- ja hyödyntämismarkkinat*

(37) Teemakanavat ovat välttämättömiä maksutelevisiotarjonnan muodostamiseksi. Vaikka kaapeli- tai satelliittiverkko välittää myös joitakin ranskalaisia tai ulkomaisia yleisiä lähetyspalveluja tarjoavia kanavia, on todettava, että ne eivät muodosta erityisten maksutelevisio-ohjelmien luokkaa.

([12]) Maksutelevisiolla tarkoitetaan televisio-ohjelmien tai -kanavien salattua lähettämistä tilausmaksua vastaan mitä tahansa tekniikkaa käyttäen.
Kertamaksutelevisiolla tarkoitetaan yksittäisten salattujen ohjelmien lähettämistä operaattorin vahvistamana ajankohtana katselukertaa kohti maksettavaa korvausta vastaan. "Near-video-on-demand" on maksutelevisiopalvelu, joka on saatavilla useilla kanavilla (kanavointi), ja "video-on-demand" tarjoaa katsojalle mahdollisuuden katsoa ohjelmia valitsemanaan ajankohtana katselukertaa kohti maksettavaa korvausta vastaan.

(38) Nämä markkinat kasvavat jatkuvasti digitaalitekniikan käyttöönoton vuoksi, sillä digitaalisen kompression ansiosta voidaan välittää paljon suurempi määrä kanavia ja palveluja kuin analogista tekniikkaa hyödyntämällä.

(39) Näillä markkinoilla, jotka koostuivat alunperin vain muutamista Ranskan kaapeliverkkoa varten luoduista kanavista, on nykyisin yli 140 teemakanavaa. Niitä välitetään niin Ranskan ja muiden jäsenvaltioiden kuin kolmansienkin maiden satelliitti- ja kaapeliverkoissa.

2. **Maantieteelliset viitemarkkinat**

(40) TPS:n tarjontaa välitetään nykyisellään ainoastaan Ranskassa. Sen markkinointi saattaa kuitenkin tulevaisuudessa laajentua muihin Euroopan ranskankielisiin maihin, mitä ilmoitetuissa sopimuksissakin ennakoidaan. Tarkasteltavana olevan asian kannalta ei silti ole tarpeen päättää, onko maantieteellisiksi markkinoiksi määriteltävä Ranskan markkinat vaiko ranskankielisen Euroopan markkinat.

(41) Samaa näkemystä voidaan soveltaa maksutelevisioon liittyvien teknisten palvelujen markkinoihin, joiden komissio on jo myöntänyt olevan tiiviisti sidoksissa maksutelevision tarjontaan ([13]).

(42) Teemakanavien välitysmarkkinoiden osalta on todettava, että vaikka Ranskassa välitetäänkin ulkomaisia kanavia, teemakanavien sisällyttämisestä satelliitti- ja kaapelipaketteihin neuvotellaan ja se järjestetään korkeintaan kansallisella tasolla.

(43) Lähetysoikeuksien hankinnan maantieteellisten markkinoiden osalta on niin ikään todettava, että vaikka oikeuksia voidaan hankkia ympäri maailmaa ja vaikka jotkut operaattorit hankkivat lähetysoikeuksia samanaikaisesti useampaa aluetta varten, niiden hankinta tapahtuu edelleen pääasiassa kansallisella tai korkeintaan kielialueellisella tasolla. Siten komissio on todennut päätöksessään 89/536/ETY ([14]), että elokuvien lähetysoikeudet myönnetään yleensä tiettyä kieliversiota ja lähetysaluetta varten. Tarkasteltavana olevan asian kannalta varten ei ole tarpeen päättää, onko lähetysoikeuksien hankintamarkkinoiksi määriteltävä Ranskan markkinat vaiko ranskankielisen Euroopan markkinat.

([13]) Ks. alaviite 6 ja 8.
([14]) EYVL L 284, 3.10.1989, s. 36.

3. **Markkinoiden rakenne**

3.1 *Maksutelevisiomarkkinat*

(44) TPS:n vanhin kilpailija Ranskan maksutelevisiomarkkinoilla on Canal+. Sen vuodesta 1984 tarjoamat maksutelevisiopalvelut ovat saatavilla pääasiassa analogisessa muodossa maanpäällisten verkkojen välityksellä mutta niitä tarjotaan myös satelliittiverkossa lähetettävänä digitaalisena multipleksoituna versiona (sininen, keltainen ja vihreä Canal+) ja kaapeliverkossa sekä analogisessa että digitaalisessa muodossa. Canal+:lla on tällä hetkellä yhteensä 4,3 miljoonaa tilaajaa. Tämän suuren yleisön kanavan ohjelmasuunnittelussa korostuvat yksinoikeudella esiteltävät elokuvat sekä huippu-urheilutapahtumat. Canal+:lla on Ranskassa erittäin vahva jalansija ja sillä katsotaan vankan kokemuksensa ansiosta olevan erittäin laaja tietämys maksutelevisiopalvelujen hoidosta.

(45) Canal+-yhtymä toimii myös kaapelijakelun alalla, sillä se käyttää määräysvaltaa NumériCâble-kaapeliverkossa, jonka osuus Ranskan kaapelialasta on noin 21 prosenttia.

(46) CanalSatellite-yhtiö, josta Canal+ omistaa 70 prosenttia, toi vuonna 1992 markkinoille analogiseen tekniikkaan perustuvan maksullisen satelliittikanavapaketin. CanalSatellite Numérique alkoi tarjota digitaalisia palvelujaan vuonna 1996. CanalSatellite Analogiquella oli vuoden 1997 lopussa vielä noin 100 000 tilaajaa CanalSatellite Numériquen saatua jo 650 000 tilaajaa. CanalSatellite Analogique päätti lakkauttaa toimintansa lokakuussa 1998. Digitaalisia ohjelmia välittävällä CanalSatellite Numériquella oli kesäkuun 1998 lopussa 900 000 tilaajaa ja se uskoi saavuttavansa miljoonan tilaajan rajan syksyllä 1998.

(47) Tilaajien määränä ilmaistuna Canal+-yhtymän, johon kuuluu suuren yleisön kanava "Canal+", CanalSatellite ja NumériCable-verkko, osuus Ranskan maksutelevisiomarkkinoista oli kesäkuun 1998 lopulla noin 70 prosenttia.

(48) Canal+ -yhtymä toimii myös seuraavilla ulkomaisilla maksutelevisiomarkkinoilla: Espanjassa, Italiassa, Pohjoismaissa, ranskankielisessä Belgiassa, Flanderissa, Alankomaissa, Puolassa ja Afrikassa. Suurimmassa osassa näitä maita Canal+ on tuonut markkinoille digitaalisia järjestelmäperustoja tai valmistellut niiden markkinoille tuontia suuren yleisön kanavien rinnalle. Yhtymällä oli Euroopassa kesäkuun 1998 lopussa 10,3 miljoonaa tilaajaa ([15]).

([15]) Satellifax, 24.7.1998.

(49) Ohjelmien tuotantoon ja lähetysoikeuksien jakeluun erikoistunut AB-yhtymä toi huhtikuussa 1996 Ranskan markkinoille toisen palvelupaketin, joka koostuu noin 20 maksullisesta, AB:n tuottamasta satelliittikanavasta. Tällä kanavapaketilla oli kesäkuun 1998 lopussa 100 000 tilaajaa. AB-Sat teki maaliskuussa 1997 CanalSatelliten kanssa Simulcrypt-sopimuksen, jonka ansiosta näiden kahden kanavapaketin tilaajat pystyvät vastaanottamaan molempien yhtiöiden ohjelmia samaan digitaaliseen päätteeseen saman kortin avulla. Lisäksi AB-Sat ja CanalSatellite ovat allekirjoittaneet sopimuksen, jonka mukaisesti tiettyjä AB-Satin kanavia, muiden muassa urheilukanavaa, lähetetään CanalSatelliten kautta. Myös TPS:n kanssa tehtiin heinäkuussa 1998 sopimus, jonka mukaisesti TPS:n perustarjontaan sisältyy yksi ja lisätarjontaan viisi AB-Satin kanavaa.

(50) TPS:llä oli puolestaan heinäkuun 1998 lopussa 457 000 tilaajaa, ja se arvioi saavuttavansa 600 000 tilaajan rajan saman vuoden loppuun mennessä.

(51) Maksutelevisiomarkkinoiden suurimmat kaapeliyhtiöt, jotka osallistuvat Ranskan hallituksen vuonna 1982 käynnistämään "Plan-Câble" -nimiseen suunnitelmaan, ovat France Télécom ja Lyonnaise Câble, joilla molemmilla on osuus TPS:stä, sekä NuméroCâble, jossa Canal + käyttää määräysvaltaa. Näiden kolmen yhtiön tilaajamäärät olivat maaliskuun 1998 lopussa seuraavat: France Télécomilla oli 442 000 tilaajaa (eli 6,22 prosenttia maksutelevisiomarkkinoista), Lyonnaise Communications'lla 439 212 tilaajaa (eli 6,18 prosenttia maksutelevisiomarkkinoista) ja NuméroCâblella 357 210 tilaajaa (eli 5,1 prosenttia maksutelevisiomarkkinoista) ([16]). Nämä kolme yhtiötä hallitsevat yhdessä noin 80 prosenttia kaapelialasta. Loput 20 prosenttia jakautuvat muutamien pienempien kaapeliyhtiöiden kesken.

3.2 *Maksutelevisioon liittyvien teknisten palvelujen markkinat*

(52) Ilmoitetuissa sopimuksissa määrätään, että TPS voi kehittää ja välittää käyttöoikeusjärjestelmiä sekä tilausjärjestelmiä. TPS hyödyntää toiminnoissaan nykyisin kuitenkin ehdollisen pääsyn Viaccess-järjestelmää, josta se on tehnyt France Télécomin kanssa lisenssisopimuksen. Lisäksi TPS huolehtii itse tilaushallinnastaan.

(53) France Télécom toimii näillä markkinoilla Viaccess-järjestelmän kehittäjänä ja omistajana (Eurocrypt-järjestelmän digitaaliversio). Se kilpailee Canal + -yhtymän kanssa, joka on Mediaguard-käyttöoikeusjärjestelmän omistaja ja digitaalisen Mediasat-päätteen kehittäjä.

(54) Viaccess-järjestelmän käyttäjiä ovat myös AB-Sat, joka on tehnyt France Télécomin kanssa lisenssisopimuksen, sekä kaapeliyhtiö Lyonnaise Communications.

3.3 *Erityisesti elokuvien ja urheilutapahtumien lähetysoikeuksien hankintamarkkinat*

(55) TPS-sopimuksessa määrätään elokuvakanavien ja kertamaksupalvelun luomisesta sekä niiden kustannusyhtiöiden perustamisesta ([17]). TPS:n kokonaan omistama tytäryhtiö "TPS Cinéma" tuottaa parhaillaan kolmea elokuvakanavaa ja yhtä lapsille suunnattua kanavaa, joka lähettää lähes yksinomaan animaatioelokuvia. Multivision-yhtiö, josta TPS omistaa 78 prosenttia France Télécomin ja Suez Lyonnaise des Eaux'n rinnalla, tuottaa elokuvien ja urheilutapahtumien lähettämiseen keskittyneitä kertamaksupalveluja.

(56) TPS toimii siis kahden kanavia ja palveluja tuottavan tytäryhtiönsä välityksellä myös erityisesti elokuvien ja urheilutapahtumien lähetysoikeuksien hankintamarkkinoilla.

(57) Elokuvien lähetysoikeuksiin liittyen TPS on tehnyt viiden suuren amerikkalaisen elokuvayhtiön kanssa sopimuksia maksutelevisio- ja kertamaksutelevisio-oikeuksien hankinnasta. Kolmessa tapauksessa se on kuitenkin saanut vasta toisen esityksen maksutelevisio-oikeudet (elokuvat esitetään ensimmäiseksi Canal + :lla). Lisäksi TPS on saanut maksutelevisio-oikeudet Roland-Garros -tennisturnaukseen, Euroopan jalkapallon mestareiden liigaan ja joihinkin Ranskan jalkapalloliigan otteluihin.

([16]) Avica julkaisu, tammikuu 1998. Luvut sisältävät ainoastaan erillisen sopimuksen kaapeliyhtiön kanssa tehneet tilaajat, eivät "antennipalvelun" tilaajia. Viimeksi mainittu palvelu käsittää ilmaistelevisiokanavat eikä se ole maksutelevisiopalvelua sanan varsinaisessa merkityksessä, sillä tilaajan ja kaapeliyhtiön välillä ei ole suoraa liikesuhdetta vaan palvelumaksut sisältyvät yhtiövastikkeeseen.

([17]) Teemakanavien kustannusyhtiö vastaa perinteisen tavan mukaan lähetysoikeuksien hankinnasta, ohjelmasuunnittelusta sekä tuottamiensa kanavien hallinnosta ja markkinoinnista.

(58) TPS:n pahimmat kilpailijat tällä alalla, erityisesti elokuvien hankinnan alalla, ovat Canal+ ja ne teemakanavat, joissa Canal+ on osakkaana, erityisesti Multithématiques-yhtiön kautta. Canal+ -yhtymän asema on erityisen vahva näillä markkinoilla. Suuren yleisön kanava Canal+, jonka yrityskuva nojautuu lähinnä laatuelokuvien ensiesityksiin, on allekirjoittanut sopimukset seitsemästä Hollywoodin merkittävimmästä studiosta viiden kanssa sekä Polygramin kanssa saadakseen maksutelevisiota koskevat yksinoikeudet elokuvien ensiesityksiin. Canal+:lla lienee hallussaan oikeudet, jotka vastaavat noin 87:ää prosenttia Hollywoodin tuotannosta, ilmaistuna elokuvien katsojamäärinä Ranskassa (lipputulot) ([18]). Lisäksi on todettava, että Canal+:n 4,3 miljoonan tilaajansa perusteella maksama hinta toimii pohjahintana maksutelevisio-oikeuksien jakelijoiden ja ostajien välisissä neuvotteluissa.

(59) Canal+ omistaa lisäksi UGC DA/CANAL+ DA-elokuvaluettelon, joka käsittää 4 800 elokuvaa sekä fiktio-, animaatio- ja dokumenttiohjelmia.

(60) Urheilutapahtumien alalla Canal+:lla on yksinoikeus Ranskan jalkapalloliigan ja eräiden muiden Euroopan maiden jalkapalloliigojen otteluiden salauksella koodattuihin ja kertamaksu-tv-lähetyksiin. Sillä on yksinoikeus myös Formula 1 -kilpailujen salauksella koodattuihin ja kertamaksu-tv-lähetyksiin. Muiden urheilulajien suhteen Canal+:n yksinoikeuksia on joskus rajoitettu (oikeudet on jaettu ilmaiskanavien kanssa).

(61) Vaikka AB-yhtymän pääasiallinen toiminta sijoittuu ohjelmien tuotannon ja oikeuksien jakelun alalle ja vaikka se omistaa yli 30 000 tuntia ohjelmaa ([19]), se toimii myös lähetysoikeuksien hankintamarkkinoilla ja ostaa oikeuksia fiktioohjelmiin ja urheilulähetyksiin.

(62) Myös yleisiä lähetyspalveluja tarjoavat kanavat toimivat näillä markkinoilla hankkien ilmaistelevisio-ohjelmana lähetettävien urheilutapahtumien lähetysoikeuksia sekä luettelo-elokuvien tai uusien elokuvien lähetysoikeuksia. Ranskalaisten elokuvien tapauksessa se hankkii näitä oikeuksia usein yhteistuotannon avulla. Yleisiä lähetyspalveluja tarjoavat kanavat ovat erittäin aktiivisia audiovisuaalisten teosten tilaajina (tv-sarjat, televisioelokuvat, animaatioelokuvat ja muut ohjelmat) ([20]).

(63) Vuonna 1997 tuotettiin yhteensä 163 uutta ranskalaista elokuvaa, ja yleisiä lähetyspalveluja tarjoavat kanavat osallistuivat niistä 73:n tuotantoon. Canal+ oli ostanut ennakolta maksutelevisio-oikeudet 134:ään ([21]) ja TPS neljään näistä elokuvista ([22]).

(64) Myös TPS:n osakkaat, jotka ovat teemakanavien tuottajia, toimivat näillä markkinoilla.

3.4 *Teemakanavien välitys- ja hyödyntämismarkkinat*

(65) Teemakanavien välitys- ja hyödyntämismarkkinat kasvavat jatkuvasti, erityisesti digitaalisten järjestelmäperustojen kehittymisen myötä.

(66) Näiden aiemmin ”kaapelikanaviksi” kutsuttujen kanavien osakkaita olivat suurimmat maksutelevisioyhtiöt eli Canal+ ja kolme suurinta kaapeliyhtiötä (Lyonnaise des Eaux, sittemmin Suez Lyonnaise des Eaux, Générale des Eaux ja vähemmässä määrin France Télécom). Myös suurimmalla osalla ilmaistelevisioyhtiöitä oli osakkuuksia teemakanavista, vaikkakin vaatimattomampia.

(67) Kaikilla maksutelevisioalan yhtiöillä on ollut satelliittijärjestelmäperustojen markkinoilletulosta alkaen osakkuuksia markkinoiden teemakanavista.

(68) Näiden markkinoiden tärkeimpien toimijoiden hallussa olevien osuuksien lukumäärä on melko yhdenmukainen. Canal+-yhtymä on kuitenkin merkittävä toimija, koska sillä on osuuksia vanhimmista kanavista, jotka ovat sijoittuneet parhaiten kaapelimarkkinoille ja joilla on eniten tilaajia ([23]).

([18]) Kilpailuasioita käsittelevän neuvoston 31 päivänä elokuuta 1998 antama lausunto 98-A-14, joka koskee Havas-yhtiön siirtämistä Compagnie Générale des Eaux'n omistukseen — *Kilpailua, kulutusasioita ja petostentorjuntaa käsittelevä virallinen tiedote*, 7.10.1998.

([19]) AB-yhtymän esittely, syyskuu 1997.

([20]) Ranskan lain mukaan yleisiä lähetyspalveluja tarjoavien kanavien on investoitava liikevaihdostaan 15 prosenttia alkuperäiseltä ilmaisultaan ranskalaisten audiovisuaalisten teosten tilauksiin ja 3 prosenttia ranskankielisten ja eurooppalaisten elokuvien tuotannon kehittämiseen.

([21]) Canal+ on velvollinen investoimaan 9 prosenttia liikevaihdostaan alkuperäiseltä ilmaisultaan ranskalaisten elokuvien hankintaan.

([22]) CNC Info n:o 268, huhtikuu 1998.

([23]) CSA-raportti satelliittiverkon kautta välitetystä maksutelevisiosta, elokuu 1997.

(69) Kyseisillä markkinoilla toimii myös muutamia ulkomaisia yhtiöitä. Näitä ovat amerikkalaiset yhtiöt CNN, ABC ja NBC sekä TPS:n jo jonkin aikaa välittämät arabiankieliset kanavat ja tietyt kaapeliverkot. Myös Hollywoodin studiot (Disney, Fox, Paramount, Universal) tarjoavat teemakanavia, joiden lähettämisestä tavallisesti neuvotellaan ja jotka joskus sisällytetään samaan pakettiin elokuvien lähetysoikeuksien kanssa.

D. *Järjestely: ilmoitetut sopimukset*

(70) Ilmoitettuja sopimuksia on neljä. TPS:n toimintaa sääntelevät pääperiaatteet vahvistettiin 11 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitetuissa sopimuksissa. Konkreettisista kysymyksistä ja rakenteesta määrättiin 19 päivänä kesäkuuta 1996 allekirjoitetussa osakkaiden välisessä sopimuksessa (Pacte d'associés) ja samana päivänä allekirjoitetuissa TPS:n ja TPS Gestionin (TPSG) yhtiöjärjestyksissä.

(71) Sopimukset ja niihin sisältyvät velvoitteet ovat voimassa 10 vuotta.

1. **TPS:n hallinnointi**

(72) TPS:n hallinnoinnista vastaa toinen yhtiö eli TPSG, jolla on samat omistajat kuin TPS:llä.

(73) TPSG:tä johtaa 12 jäsenestä koostuva hallitus. Jäsenistä kolme on TF1:n, kolme France Télévision Entreprisesin ja kuusi M6 Numériquen ja Lyonnaise Satelliten nimittämää. Hallituksen on annettava ennakkosuostumuksensa kaikkiin päätöksiin, jotka liittyvät TPS:n ja TPSG:n liiketoiminnan muutoksiin, TPS:n alkuperäisen kehitys- ja toimintasuunnitelman merkittäviin muutoksiin, vuotuisten toiminta- ja investointibudjettien hyväksymiseen, digitaalisen tarjonnan yleiseen politiikkaan, hinnoittelupolitiikkaan jne. Hallitus päättää yksinkertaisella enemmistöllä kaikista TPS:n kauppapolitiikkaan liittyvistä kysymyksistä ja hallituksen puheenjohtajalla ei ole ratkaisevaa äänivaltaa.

(74) Näiden sopimuslausekkeiden perusteella on todettava, että TPS:n yhtiöosuuksien haltijat eivät käytä yhteistä määräysvaltaa yhtiön kauppapolitiikassa.

(75) TPS:n tai TPSG:n osuuksien luovuttamisen tapauksessa otetaan käyttöön alkuperäisiä osapuolia suosiva etuostojärjestely.

2. **TPS-sopimusten tavoitteet**

(76) Ilmoitettujen sopimusten mukaisesti TPS:n toiminta-ajatuksena on luoda, kehittää ja hyödyntää Euroopan ranskankielisille katsojille suunnattua ohjelmatarjontaa ja maksullisia palveluja. Nämä ohjelmat ja palvelut välitetään digitaalisesti satelliitin avulla antenneihin suoraan vastaanotettaviksi ja kaapeliverkkoihin. Yhtiön toiminta-ajatus käsittää kaikki tähän toimintaan mahdollisesti liittyvät osa-alueet, joita ovat muun muassa seuraavat:

— televisio-ohjelmien ja -palvelujen osto, myynti, välitys, myynninedistäminen ja jakelu,

— sellaisten teknisten palvelujen hankkiminen, vuokraaminen ja tarjoaminen käyttöön, jotka ovat tarpeen digitaalisten ohjelmien ja palvelujen jakelemiseksi tai niiden käyttämiseksi,

— kaikkien käyttöoikeusjärjestelmien kehittäminen, välitys, ostaminen ja myynti sekä tilaajajärjestelmien hallinnointi ja välitys,

— neuvotteleminen TPS:lle tarkoitettujen televisio-ohjelmien ja -palvelujen tuottamista, yhteistuottamista tai suunnittelemista koskevista sopimuksista.

3. **Sopimusvelvoitteet**

3.1 *Kilpailua rajoittava lauseke (täydennykset 11 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitettujen sopimusten 11 artiklaan ja 19 päivänä kesäkuuta 1996 allekirjoitetun osakkaiden välisen sopimuksen 5 artiklan 3 kohtaan: "Yksinoikeus")*

(77) Osapuolet ovat sopineet, että niin kauan kuin ne ovat TPS:n osakkaita, ne eivät hanki osakkuuksia edes välillisesti missään tarkoituksessa sellaisista yhtiöistä, joiden liiketoimintana tai toiminta-ajatuksena on maksullisten audiovisuaalisten ohjelmien ja palvelujen jakelu ja markkinointi digitaalisesti ja satelliitin kautta Euroopan ranskankielisiin kotitalouksiin, lukuun ottamatta sopimusten tekopäivänä olemassa olleita tapauksia sekä sellaisten uusien ohjelmien ja palvelujen myyntiä, joista ei ole sovittu TPS:n kanssa.

3.2 *TPS:n ohjelmia ja palveluja koskeva ehto (11 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitettujen sopimusten 6 artikla: "Digitaalisen tarjonnan ohjelmat ja palvelut")*

(78) 3.2.1 Jotta TPS:lle voitaisiin toimittaa sen toiminnan kannalta välttämättömät ohjelmat, osapuolet ovat sopineet tarjoavansa ensisijaisesti TPS:lle välittämiään ja tuottamiaan ohjelmia ja

palveluja tai sellaisia ohjelmia ja palveluja, joiden suhteen osapuolilla on tuotantoyhtiössä lopullinen päätösvalta. Lisäksi TPS:llä on oikeus hylätä tai hyväksyä kilpailijoiden tarjoamat parhaat ehdot kaikkien ohjelmien ja palvelujen osalta, joita TPS:n osakkaat tarjoavat kolmansille. Hyväksyessään jonkin ehdotetun ohjelman tai palvelun, joko yksinoikeudella tai muutoin, TPS soveltaa vähintäänkin samanlaisia rahoitus- ja sopimusehtoja kuin mitä näihin palveluihin ja ohjelmiin sovellettaisiin muualla.

(79) TPS päättää itse oman arvionsa perusteella, hyväksyykö vai kieltäytyykö se ottamasta näitä kanavia ja palveluja digitaaliseen tarjontaansa joko yksinoikeudella tai muutoin. Osapuolet korostavat kuitenkin, että niiden tavoitteena on sisällyttää ohjelmia ja palveluja yksinoikeudella TPS:n digitaaliseen tarjontaan.

(80) Koska yleisiä lähetyspalveluja tarjoaviin kanaviin kohdistetaan erityiskohtelua, jonka yksityiskohdat esitetään jäljempänä, nämä velvoitteet koskevat ainoastaan TPS:n osakkaiden valvomia teemakanavia ja televisiopalveluja.

(81) 3.2.2 Yleisiä lähetyspalveja tarjoavia kanavia (TF1, France 2, France 3 ja M6) koskevassa erityisessä sopimuslausekkeessa määrätään, että TPS hoitaa yksinoikeudella niiden jakelun ja vastaa tällöin kaikista kuljetukseen ja jakeluun liittyvistä teknisistä kustannuksista mutta ei maksa kanaville korvausta. Sopimuksessa harkittiin aluksi mahdollisuutta myös Arte- ja La Cinquième-kanavien yksinoikeudella toteutettavaan jakeluun, mutta osapuolet poistivat sittemmin tämän lausekkeen.

(82) Jos TPS ei jostakin lainsäädännöllisestä tai hallinnollisiin määräyksiin liittyvästä ulkoisesta syystä johtuen hoitaisi enää yksinoikeudella jonkin yleisiä lähetyspalveluja tarjoavan kanavan jakelua, kyseisen kanavan olisi otettava vastatakseen satelliitti- ja kuljetuskustannuksista.

3.3 *Kaapelia koskeva ehto (11 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitettujen sopimusten 5 artikla: "Koordinointi kaapeliverkon tarjonnan kanssa")*

(83) Osapuolet ovat komission pyynnöstä poistaneet tämän ehdon, jonka mukaisesti TPS:n osakkaina olevat kaapeliyhtiöt sitoutuvat asettamaan etusijalle TPS:n tarjontaan kuuluvat ohjelmat ja palvelut sekä etenkin tilauspalvelut ja neuvottelemaan tämän tarjonnan koordinoinnista kaapeliverkon ohjelma- ja palvelutarjonnan kanssa. Täydennyksestä 11 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitettuihin sopimuksiin ilmoitettiin komissiolle 27 päivänä heinäkuuta 1998.

E. ***Kolmansien huomautukset***

(84) Jotkut kolmannet, joiden etua asia koskee, esittivät huomautuksensa sen jälkeen, kun ilmoitus oli julkaistu asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Suurin osa huomautuksista koski kaapelilauseketta. Kolmannet korostivat, että kyseisen lausekkeen soveltaminen johtaa itsenäisten kanavien heikentymiseen. Ranskan kaapelialan vaatimattomuudesta ja TPS:n osakkaina olevien, 56 prosenttia kaapelialasta hallussaan pitävien kahden kaapeliyhtiön asemasta johtuu, että jos itsenäisten kanavien käyttöoikeutta mainittujen kaapeliyhtiöiden verkkoon rajoitetaan, niiden elinkelpoisuus vaarantuu vakavasti.

(85) Kuten edellä todetaan, TPS-sopimuksen osapuolet poistivat kaapelia koskevan lausekkeen ja ilmoittivat komissiolle 27 päivänä heinäkuuta 1998 sopimukseen tehdystä täydennyksestä, joka koski mainitun lausekkeen poistamista 2 päivästä huhtikuuta 1998 alkaen.

(86) Jotkut kolmannet esittivät huomautuksia myös TPS:n osakkaiden tälle myöntämästä etuosto-oikeudesta, joka koskee osakkaiden välittämiä ohjelmia ja palveluja. Koska ilmausta "ohjelmat" voidaan tulkita laajasti, tämän lausekkeen nojalla TPS:lle annetaan käytännössä etuosto-oikeus kansallisiin kanaviin (erityisen sopimuslausekkeen aihe) mutta myös teemakanaviin ja osapuolten tuottamiin ja välittämiin interaktiivisiin palveluihin sekä kaikkiin TPS:n osakkaiden hallussa oleviin lähetysoikeuksiin. Lähetysoikeuksia koskeva etuosto-oikeus johtaa väistämättä TPS:stä riippumattomien teemakanavien tuottajien syrjäytymiseen.

(87) Komissio katsoo, että tätä lauseketta on tulkittava suppeasti, pidättäytyen ainoastaan TPS:n osakkaiden tuottamiin ja välittämiin kanaviin ja audiovisuaalisiin palveluihin. TPS:llä ei näin ollen ole etuosto-oikeuksia osakkaidensa hallussa oleviin lähetysoikeuksiin. Sopimuspuolet ovat vahvistaneet tämän tulkinnan 9 päivänä lokakuuta 1998 päivätyllä kirjeellä.

(88) Kolmannet, joiden etua asia koskee, korostivat sen sopimuslausekkeen osalta, joka koskee TPS:n yksinoikeutta hoitaa yleisiä lähetyspalveluja tarjoavien kanavien jakelua, että kyseisten kanavien kuuluminen TPS:n tarjontaan muodostaa merkittävän kilpailuedun. Audicabsat-Médiamétrien tammikuussa 1998 tekemän tutkimuksen mukaan näillä kanavilla on Ranskassa perinteisesti suurimmat katsojamäärät, sillä niitä seuraa noin 90 prosenttia kaikista televisionkatsojista ja 75,1 prosenttia kaapelitelevision katsojista. Se seikka, että maanpäällisten kanavien vastaanoton laatu on usein heikko monissa kotitalouksissa (eräiden arvioiden mukaan yli 8 miljoonassa kotitaloudessa) lisää yleisön kiinnostusta näiden kanavien vastaanottamiseen digitaalisessa muodossa. TPS:ää hyödyttävä kilpailun väheneminen olisi näin ollen suuri uhka alueilla, joilla maanpäälliset kanavat näkyvät heikosti.

(89) Kolmannet katsoivat myös, että TPS-yhteenliittymän koostumus voi aiheuttaa kilpailuongelmia. Tältä osin on syytä huomauttaa, että tämä hanke pystyttiin toteuttamaan ainoastaan kaikkien TPS:n osakkaiden myötävaikutuksella. Ne tarjosivat taloudellista tukeaan TPS:n toiminnan käynnistämiseksi vaadittuihin investointeihin ja toiminnasta aiheutuneiden tappioiden peittämiseen ja lisäksi suurimman mahdollisen määrän kokemusta ja taitotietoa, jotka ovat välttämättömiä kunnollisen jalansijan saamiseksi näiltä markkinoilta.

(90) Komissio tutki näitä huomautuksia, jotka vahvistivat sille aiemmin toimitettuja huomautuksia. Kyseisistä huolenaiheista oli jo keskusteltu osapuolten kanssa ja komissio oli ottanut ne huomioon tarkastellessaan ilmoitettuja sopimuksia. Lukuun ottamatta kaapelilauseketta, jonka osapuolet poistivat, nämä huomiot eivät saaneet komissiota muuttamaan merkittävästi ilmoitettuja sopimuksia koskevaa kantaansa, joka ilmoitetaan edellä mainitussa tiedonannossa ja esitetään jäljempänä.

II OIKEUDELLINEN ARVIOINTI

A. *Perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan soveltaminen TPS:n perustamiseen*

(91) TPS-sopimuksen osapuolet perustavat yhtiön, jossa sen osakkaat eivät käytä yhteistä määräysvaltaa. Yhtiön perustamissopimus ei kuitenkaan sellaisenaan rajoita kilpailua 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

(92) Kolmannet osapuolet toimittivat komissiolle huomautuksia, joissa ilmaistiin huoli TPS:n osakkaiden, erityisesti televisioyhtiöiden mahdollisesta salaisesta yhteistoiminnasta. Komissio ryhtyi kuitenkin tarkastelemaan TPS:n perustamisen vaikutusta asian kannalta merkityksellisiin tuotemarkkinoihin ja päätyi siihen, ettei ole olemassa vaaraa TPS-sopimuksen eri osapuolten toimintojen yhteensovittamisesta.

(93) TPS:n osakkaina olevat televisioyhtiöt eivät toimi maksutelevisiomarkkinoilla TPS:stä erillään. Niiden pääasiallinen toiminta keskittyy ilmaistelevisiomarkkinoille, joilla ne jatkavat TPS:n perustamisen jälkeen kehittynyttä erittäin vilkasta kilpailua. TPS-sopimuksen osapuolina olevia kahta kaapeliyhtiötä ei voida myöskään pitää maksutelevisiomarkkinoilla toimivina todellisina kilpailijoina, koska ne toimivat eri maantieteellisillä alueilla ja koska satelliitti- ja kaapeliverkon kautta välitetyn maksutelevision päällekkäisyys on Ranskassa hyvin vähäistä.

(94) Maksutelevisioon liittyvien teknisten palvelujen markkinoilla France Télécom ei kilpaile tällä hetkellä minkään muun TPS:n osakkaan kanssa eikä TPS:n itsensä kanssa.

(95) Erityisesti elokuvien ja urheilutapahtumien lähetysoikeuksien hankintamarkkinoilla, joilla TPS:n osakkaina olevat ilmaistelevisioyhtiöt toimivat aktiivisesti ilmaistelevisio-oikeuksien hankinnan alalla, ei ole vaaraa toimintojen yhteensovittamisesta niin kauan kuin ilmaistelevisiotoiminta — ja siitä johtuva kilpailu — muodostaa suurimman osan näiden osakkaiden toimista ([24]). Teemakanavien tuottajina TPS:n yhtiökumppanit hankkivat myös maksutelevisio-oikeuksia. On kuitenkin huomautettava, ettei niistä yksikään tuota elokuvakanavia tai käytä niissä välitöntä määräysvaltaa, ja että ainoastaan TF1 on osakkaana urheilutapahtumia lähettävässä Eurosport-kanavassa Canal+:n rinnalla.

([24]) Kolmannet osapuolet olivat ilmoittaneet komissiolle olevansa huolissaan siitä, että TPS:n osakkaina olevien televisioyhtiöiden välille kehittyy mahdollisesti lähetysoikeuksien hankinnan alalla salaista yhteistoimintaa. Esimerkkinä tästä ne viittasivat asiaan "TCM". Eräät TPS:n osakkaina olevat televisioyhtiöt (TF1, M6 ja CLT, joka vetäytyi sittemmin TCM:stä) olivat perustaneet TCM-yhtiön Paramount-studioiden kanssa tehdyn yleissopimuksen solmimisen yhteydessä. Kyseisessä sopimuksessa, joka oli elintärkeä elokuvakanavien luomiseksi ja näin ollen TPS:n toiminnan käynnistämiseksi, määrättiin maksutelevisio- ja kertamaksutelevisio-oikeuksien lisäksi myös ilmaistelevisio-oikeuksista, joita TCM hankki osakkaidensa varoilla. Komissio lähetti TCM:n perustajaosapuolille hallinnollisen kirjeen, jossa se arvioi, ettei kyseinen sopimus rajoita kilpailua, mikäli TCM:n toiminta rajoittuu TPS:n toiminnan kannalta välttämättömien sopimusten tekemiseen, varsinkin kun osapuolet sitoutuvat sopimuksessaan saattamaan ilmaistelevisio-oikeudet takaisin markkinoille ja jälleenmyymään ne markkinaehdoin ja ketään syrjimättä.

(96) On totta, että TPS:n osakkaiden ja TPS:n välillä esiintyy teemakanavien välitysmarkkinoilla jonkin verran kilpailua, sillä niillä kaikilla on eri suuruisia osuuksia teemakanavista. Satelliittilähetysten osalta niiden toiminnan yhteensovittamisen vaara on jo suljettu pois lausekkeella, joka myöntää TPS:lle etuoikeuden osakkaidensa teemakanaviin. Kaapeliverkon kautta lähetettyjen teemakanavien välityksen osalta ja erityisesti hintojen osalta on vaikea kuvitella TPS:n osakkaiden toiminnan yhteensovittamista ottaen huomioon eri kanavien kaupallisen arvon väliset erot — tietyt kanavat ovat paljon vanhempia ja suositumpia ja niiden kaupallinen arvo on näin ollen korkeampi verrattuna myöhemmin perustettuihin kanaviin, jotka eivät ole vielä kovin tunnettuja. Tilaajakohtaiset hintaerot ovat keskimäärin 6—2 Ranskan frangia kuukaudessa kanavista riippuen, ja elokuvakanavien hinta voi nousta jopa 20 frangiin.

B. ***Perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan soveltaminen sopimusvelvoitteisiin***

(97) Jäljempänä tarkastellaan seuraavia lausekkeita:

1) Kilpailua rajoittava lauseke (11 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitettujen sopimusten 11 artikla ja 17 päivänä syyskuuta 1998 päivätyillä täydennyksillä muutetun osakkaiden välisen sopimuksen 5 artiklan 3 kohta).

2) Lauseke, joka antaa TPS:lle etuosto-oikeuden osakkaidensa tuottamiin ja välittämiin ohjelmiin (11 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitettujen sopimusten 6 artikla).

3) Velvoite, joka sisältyy 11 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitettujen sopimusten 6 artiklaan ja koskee yleisiä lähetyspalveluja tarjoavien kanavien yksinomaista tarjontaa TPS:n kanavapaketissa.

1. **Kilpailua rajoittavaa lauseketta, jonka soveltamisala määriteltiin kahdella 17 päivänä syyskuuta 1998 päivätyllä täydennyksellä, voidaan pitää TPS:n perustamista helpottavana lisärajoituksena yhtiön toiminnan aloittamisen edellyttämäksi ajaksi.**

(98) TPS:n osuuksien haltijat valitsivat TPS:n välineeksi, jonka avulla oli mahdollista päästä Ranskan maksutelevisiomarkkinoille. TPS:n tullessa markkinoille sen menestymismahdollisuuksista vallitsi hyvin suuria epäilyjä. TPS-hanke oli äärimmäisen riskialtis, mikä johtui seuraavista tekijöistä: huomattavat investoinnit, vaikeus päästä markkinoille, joita hallitsi kokenut, huomattavan suuren tilaajakannan hankkinut yhtiö, laatuohjelmien vaikea saatavuus ja suuri epävarmuus kuluttajien suhtautumisesta maksutelevisiopalvelujen tarjonnan lisääntymiseen. Näissä oloissa on loogista, että osapuolet keskittävät hankkeen käynnistämisvaiheessa siihen kaikki pyrkimyksensä varmistaakseen tämän uuden yhtiön pääsyn maksutelevisiomarkkinoille.

(99) Kilpailua rajoittavan lausekkeen voidaan näin ollen katsoa helpottavan TPS:n perustamista järjestelmäperustan ratkaisevassa käynnistysvaiheessa ja tästä syystä sen voidaan katsoa edistävän kilpailua siinä mielessä, että se tukee uuden toimijan tulemista Ranskan maksutelevisiomarkkinoille kyseisellä ajanjaksolla. Niiden tietojen perusteella, jotka TPS on toimittanut järjestelmäperustan käynnistämiseen tarvittavien investointien määrästä, kumulatiivisia tappioita koskevista ennusteista, taloudellisen tasapainon saavuttamiseen tarvittavasta ajasta ja tilaajamäärästä sekä tilauksien peruutusprosentista ja tuloksista, jotka yritys saavutti ensimmäisten 18 kuukauden aikana, käynnistysvaiheen voidaan arvioida kestävän kolme vuotta. Näin ollen lausekkeeseen ei sovelleta 85 artiklan 1 kohtaa sen kolmen ensimmäisen soveltamisvuoden aikana.

2. **Ohjelmia ja palveluja koskeva lauseke (sopimuksen 6 artikla) määrää osapuolet tarjoamaan ensisijaisesti TPS:lle kaikkia teemakanavia ja audiovisuaalisia palveluja, joita ne välittävät tai joiden suhteen niillä on tuotantoyhtiössä lopullinen päätösvalta. Lisäksi osapuolet sitoutuvat myöntämään TPS:lle hylkäys- tai hyväksyntäoikeuden parhain mahdollisin ehdoin kaikkiin kolmansille osapuolille tarjottuihin ohjelmiin ja palveluihin, ja TPS:llä on mahdollisuus välittää näitä kanavia ja palveluja yksinoikeudella tai muuten kuin yksinoikeudella**

(100) Tämä määräys koostuu seuraavista neljästä velvoitteesta: TPS:ää hyödyttävä etuosto-oikeus, joka sitoo emoyhtiöt siihen, TPS:ää suosiva hylkäysoikeus, joka sekin sitoo osuuksien haltijat yhtiöön, TPS:n velvoite myöntää osuuksien haltijoille parhaat markkinaehdot, jos nämä hyväksyvät jonkin kanavan tai audiovisuaalisen palvelun ja osapuolia sitova velvoite, jonka mukaan TPS:llä on oikeus kanavan tai palvelun lähettämiseen yksinoikeudella.

(101) Osuuksien haltijoiden velvollisuutta tarjota teemakanaviaan ensisijaisesti TPS:lle voidaan pitää järjestelmäperustan perustamista helpottavana lausekkeena. Tämä kymmeneksi vuodeksi määrätty velvoite rajoittaa kuitenkin teemakanavien ja televisiopalvelujen tarjontaa. Tältä osin tarkasteltavana oleva lauseke kuuluu 85 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.

3. Määräystä, joka sisältyy ohjelmia ja palveluja koskevan sopimuksen 6 artiklaan ja koskee TPS:n yksinoikeutta hoitaa yleisiä lähetyspalveluja tarjoavien kanavien (TF1, France 2, France 3 ja M6) jakelua, on analysoitava erityisen tarkasti.

(102) Tällä määräyksellä annetaan TPS:lle yksinoikeus lähettää yleisiä lähetyspalveluja tarjoavia kanavia (kutsutaan myös maanpäällisiksi kanaviksi) salatussa muodossa ja digitaalisesti satelliitin välityksellä. Näitä kanavia voidaan välittää myös kaapeliverkossa, jossa niitä tarjotaan yleensä osana "antennipalvelua".

(103) Yleisiä lähetyspalveluja tarjoavilla kanavilla on Ranskassa perinteisesti eniten katsojia: kaikki lähetysmenetelmät mukaan lukien 90 prosenttia katsojista ja kaapeliliittymän hankkineista katsojista 75,1 prosenttia.

(104) Markkinoilla on kysyntää myös digitaalisessa muodossa lähetetyille yleisiä lähetyspalveluja tarjoaville kanaville, mikä johtuu suurelta osin erityispiirteestä, joka liittyy maanpäällisten lähetysten vastaanottamiseen Ranskassa. Vaikka maanpäällisen verkon kautta lähetetään selvästi eniten ohjelmia, niiden vastaanoton laatu on ajoittain heikko ja joskus ne eivät näy lainkaan tietyissä osissa maata. Médiamétrien marras–joulukuussa 1997 tekemän tutkimuksen ([25]) mukaan 22 330 000 televisiotaloudesta 9 254 000 sijaitsee alueilla, joilla yleisiä lähetyspalveluja tarjoavien kanavien vastaanoton laatu on heikko. Nämä luvut ovat kuitenkin vain suuntaa-antavia, sillä TPS:n yksinoikeudella lähettämän neljän yleisiä lähetyspalveluja tarjoavan kanavan lisäksi ne koskevat myös Arte- ja La Cinquiéme -kanavia, joiden peittoaste on 80,6 prosenttia kotitalouksista, sekä maanpäällistä Canal+-kanavaa, joka näkyy heikosti arviolta noin [...] (*) kotitaloudessa.

(105) Yleisiä lähetyspalveluja tarjoavien kanavien vetovoimaa osana TPS:n palvelupakettia arvioitiin TPS:n teettämissä tutkimuksissa. Sen mukaan [...] haastatelluista ilmoitti päättäneensä tilata TPS:n paketin sen vuoksi, että se sisälsi yleisiä lähetyspalveluja tarjoavat kanavat.

(106) Vaikka nämä kanavat eivät muodosta erillistä ohjelmaluokkaa eivätkä tarjoa maksutelevisiolle elintärkeää aineistoa, sillä markkinoille on tullut kaksi muuta digitaalista kanavapakettia — CanalSatellite vieläpä suurella menestyksellä — joiden tarjontaan yleisiä lähetyspalveluja tarjoavat kanavat eivät sisälly, ne ovat kuitenkin kiistatta tärkeitä ja katsojia houkuttelevia, mistä seikasta on hyötyä ainoastaan TPS:lle.

(107) Yksinoikeus näiden neljän kanavan lähettämiseen sopimuksen keston eli kymmenen vuoden ajan, vaikka oikeus on rajoitettu salattuihin digitaalisiin satelliittilähetyksiin, rajoittaa kilpailua, sillä se evää TPS:n kilpailijoilta käyttöoikeuden katsojia kiinnostaviin ohjelmiin.

(108) Tästä syystä on todettava, että 11 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitettujen sopimusten 6 artiklan määräyksiin voidaan soveltaa 85 artiklan 1 kohtaa.

(109) France Télévisionin sitoumusta, jonka mukaan se pyrkii saamaan Arte- ja La Cinquième- kanavien jakelun TPS:n yksinoikeudeksi, ei ole pantu täytäntöön, sillä TPS on tehnyt kyseisten kanavien kanssa sopimuksen, joka ei ole yksinoikeudellinen. Lisäksi osapuolet poistivat tämän määräyksen 17 päivänä syyskuuta 1998 päivätyllä täydennyksellä.

C. *Vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan*

(110) TPS-sopimuksissa määrätään, että järjestelmäperustan tavoitteena on palvella kaikkia Euroopan ranskankielisiä kotitalouksia, ensisijaisesti Ranskassa mutta myös Belgiassa ja Luxemburgissa. Tarjottuihin palveluihin kuuluu myös joitakin muista jäsenvaltioista lähetettäviä kanavia. TPS-sopimukset vaikuttavat näin ollen merkittävästi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan maksutelevisiomarkkinoilla.

(111) TPS:n perustamisella on vaikutusta myös lähetysoikeuksien hankintamarkkinoihin, sillä TPS:n on teemakanavien tuottajana hankittava ohjelmia eurooppalaisilta oikeudenomistajilta.

D. *Perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltaminen*

(112) Kuten edellä todetaan, määräykset, jotka koskevat TPS:n osakkaiden hallinnoimia ohjelmia ja palveluja sekä yleisiä lähetyspalveluja tarjoavien kanavien lähetystä TPS:n yksinoikeudella, kuuluvat EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.

([25]) Mesdiamétrie — Kahden kuukauden välein tehtävä käynnistystutkimus — marras–joulukuu 1997.

(*) Osia tästä päätöksestä on toimituksellisesti muutettu siten, että luottamuksellisia tietoja ei paljasteta. Nämä osat ovat hakasulkeissa ja merkitty tähdellä.

(113) Tästä syystä on tarkasteltava, täyttävätkö nämä määräykset 85 artiklan 3 kohdan soveltamisedellytykset.

TUOTTEIDEN TUOTANNON JA JAKELUN PARANTAMINEN JA KULUTTAJIEN SAAMA ETU

1. **Valikoiman laajentaminen sekä jakelun ja tuotannon lisääminen**

(114) Edistämällä uuden järjestelmäperustan menestyksekästä markkinoilletuontia maksutelevisiomarkkinoilla ne määräykset, jotka koskevat TPS:n etuostooikeutta sen osakkaiden tuottamiin tai hallinnoimiin teemakanaviin ja audiovisuaalisiin palveluihin ja sen yksinoikeutta yleisiä lähetyspalveluja tarjoaviin kanaviin, mahdollistavat uuden yhtiön markkinoilletulon ja lisäävät ranskalaisille katsojille suunnattujen maksutelevisiopalvelujen tarjontaa.

(115) Uuden järjestelmäperustan luominen johtaa tämän lisäksi automaattisesti uusien teemakanavien ja uusien palvelujen kehittämiseen. Esimerkkinä tästä voidaan mainita, että TPS on tuottanut neljä kanavaa, sen osakkaat ovat perustaneet toiset neljä kanavaa ja ulkomaisten kanavien kanssa on tehty sopimuksia kanavien lähettämiseksi järjestelmäperustan kautta. TPS:n perustamisella on selvästi myönteinen vaikutus tuotannon lisääntymiseen ja tuotteiden jakeluun niin uusien kanavien tuotannon tasolla, mistä seuraa oikeuksien hankintaa ja ohjelmien tuottamista, kuin niiden levityksenkin tasolla.

(116) Yleisesti ottaen kilpailun avaaminen maksutelevisiomarkkinoilla kannustaa yhtiöitä kehittämään ja täydentämään ohjelma- ja palveluvalikoimaansa.

(117) Teemakanavien lukumäärän lisääntyminen johtaa myös kaapeliverkon aineiston kasvamiseen, koska satelliittipakettien osana välitetyt kanavat lähetetään yleensä uudelleen kaapeliverkoissa. Näin ollen myös kaapelijakelu paranee.

2. **Kuluttajien saamat edut**

(118) Mahdollistamalla uuden yhtiön markkinoilletulon edellä mainituilla määräyksillä voidaan lisätä tarjontaa ja kehittää uuden teknologian palveluja, mistä on televisionkatsojille epäilemättä vain hyötyä.

(119) Ei voida myöskään kiistää sitä, että erittäin vilkas kilpailu, joka syntyi heti TPS:n perustamisen jälkeen kyseisen järjestelmäperustan ja CanalSatellite/Canal + -kanavien välille, on hyödyttänyt myös kuluttajia. Tämän kilpailun ensimmäisiä konkreettisia tuloksia olivat erikoistarjoukset ja tilaajille tarjotut edulliset rahoitusehdot: CanalSatellite Numériquen tilaushinta, joka oli vuonna 1996 153 Ranskan frangia ja kattoi peruspalvelun, elokuvakanavat ja musiikkiohjelmat, laski vuoden 1997 alussa ensimmäisen tilausvuoden aikana sovellettavan alennuksen perusteella 130 frangiin (peruspalvelu, neljä elokuvakanavaa ja Disney Channel), joka vastasi TPS:n täyden palvelun aloitushintaa samana ajankohtana. Lisäksi syksyllä 1997 tarjottiin CanalSatelliten peruspalvelua 50 frangin kuukausimaksulla 98 frangin kuukausimaksun sijasta. CanalSatellite teki lisäksi TPS:n toiminnan käynnistämistarjousten perusteella (neljä ilmaista tilauskuukautta) välittömästi omia tarjouksiaan (esimerkiksi ilmainen lautasantenni, jota myös TPS tarjoaa).

(120) TPS:n markkinoilletulo ja siitä johtunut kilpailu on siis hyödyttänyt kuluttajia hintojen ja rahoitusehtojen tasolla.

3. **Rajoitusten välttämättömyys**

a) *TPS:n televisiokanavia ja -palveluja koskeva lauseke*

(121) Varmistaakseen palvelupakettinsa kokoamiseen ja markkinointiin vaaditun aineiston ja erityisesti teemakanavien vähimmäismäärän TPS on joutunut turvautumaan osuuksien haltijoidensa tuottamiin tai hallinnoimiin kanaviin ja palveluihin. TPS:n osuuksien haltijat ovat tästä syystä ehdottaneet pakettiin sisällytettäviksi sellaisia kanavia kuin LCI, Série Club, Teva ja Festival.

(122) Ellei TPS:llä olisi ollut etuoikeutta näihin kanaviin, se olisi joutunut tuottamaan itse useita kanavia, mikä olisi lisännyt suuresti jo ennestään hyvin korkeita järjestelmäperustan markkinoilletuontikustannuksia, tai se olisi joutunut kääntymään muiden kanavien puoleen. Teemakanavia, jotka kuuluvat Ranskan markkinoille parhaiten sijoittautuneisiin kanaviin, välitetään kuitenkin CanalSatelliten yksinoikeudella eivätkä ne ole näin ollen saatavilla ainakaan vähään aikaan. Toisaalta vaikka AB-Satin tuottamien ja sen kokonaan omistamien kanavien välittäminen olisi ollut teoriassa mahdollista, se ei olisi ollut järkevää markkinoille samanaikaisesti tulevien kahden järjestelmäperustan kannalta, joiden oli rakennettava oma tuoteimagonsa ja sen

vuoksi eriytettävä tarjontansa. Näin ollen on erittäin tärkeää, että TPS:llä on markkinoiden uutena toimijana, jonka on kilpailtava vakiintuneessa asemassa olevan ja houkuttelevan ja monipuolisen ohjelmiston hankkineen ensimmäisen operaattorin kanssa, ensisijainen käyttöoikeus osakkaidensa teemakanaviin, jotta se voisi kehittää mainittuna ajanjaksona omaa identiteettiään ja taata tarjontansa jatkuvuuden. Arvioidessaan, miten kauan TPS:n on voitava nauttia tästä etuoikeudestaan, komissio on ottanut huomioon osapuolten toimittamat arviot ja tiedot, joita ovat esimerkiksi TPS:n käynnistämiseen tarvittavien investointien määrä, kumulatiivisia tappioita koskevat ennusteet, taloudellisen tasapainon saavuttamiseen tarvittava aika ja tilaajamäärä sekä tilauksien peruutusprosentti ja tulokset, jotka TPS saavutti ensimmäisten 18 toimintakuukauden aikana. Komissio, joka on arvioinut näitä seikkoja nykyisten markkinaedellytysten ja TPS:n sekä Canal+:n ja CanalSatelliten välisten voimasuhteiden valossa, katsoo, että TPS:n on voitava nauttia tarkasteltavana olevasta etuoikeudestaan vähintään kolmen vuoden ajan.

b) *Määräys neljän yleisiä lähetyspalveluja tarjoavan kanavan lähettämisestä yksinoikeudella*

(123) Koska TPS on uusi yrittäjä, joka joutuu kilpailemaan yhtiön kanssa, jolla oli TPS:n tullessa markkinoille 4,2 miljoonaa Canal+:n tilaajaa ja 350 000 CanalSatellite Analogiquen tilaajaa ja joka oli tuonut helmikuussa 1996 markkinoille CanalSatellite Numériquen, TPS:llä on huomattavia vaikeuksia sijoittautua markkinoille.

(124) Myös elokuvia ja urheilutapahtumia koskevien kertamaksuoikeuksien hankintamarkkinoilla TPS:n on kilpailtava hallitsevassa asemassa olevan Canal+:n kanssa.

(125) TPS:n suhteet amerikkalaisiin elokuvayhtiöihin ovat huomattavasti heikommat kuin Canal+:n, joka on ollut yhtiöiden ainoa yhteistyökumppani Ranskassa 12 vuoden ajan. TPS on onnistunut tekemään yleissopimuksen kahden studion kanssa ja neuvottelemaan lähetysoikeuksien hankinnasta kahdelle elokuvakanavalleen, joilla esitetään elokuvia pääsääntöisesti sen jälkeen, kun Canal+ on ne ensin lähettänyt. Tilanne on vielä yksipuolisempi elokuvien arvossa mitattuna (perustuu Ranskassa myytyjen elokuvalippujen määrään), sillä Canal+:n oikeudet vastaavat 85:tä prosenttia ja TPS:n vain 15:tä prosenttia Hollywoodin tuotannosta.

(126) Lisäksi on syytä todeta, että markkinoiden uusille toimijoille aiheutuu hyvin korkeita kustannuksia, sillä maksutelevisio-oikeuksien hinta määräytyy tilaajien mukaan ja oikeuksien jakelijat vahvistavat Ranskan viitehinnan Canal+:n nykyisten 4,3 miljoonan tilaajan perusteella.

(127) AB-Sat omistaa puolestaan tuottajana ja oikeuksien jakelijana yli 30 000 ohjelmatuntia käsittävän luettelon, ja se on tehnyt kumppanuussopimuksia eräiden amerikkalaisten elokuvastudioiden kanssa. Tässä yhteydessä on korostettava, että AB-Sat päätti olla tuomatta markkinoille elokuvien ensiesitykseen ja erittäin suosittuihin urheilulajeihin perustuvaa järjestelmäperustaa, joka olisi kilpaillut suoraan CanalSatelliten kanssa, ja tarjoaa sen sijaan täydentäviä palveluja.

(128) Eurostatin tekemän tutkimuksen mukaan TPS:llä on urheilutapahtumien ja erityisesti Ranskassa hyvin suositun jalkapallon osalta oikeudet 132 jalkapallo-otteluun vuodessa, kun taas CanalSatellitella on oikeudet 242:een Ranskan jalkapallon mestaruusliigan otteluun ([26]).

(129) Kootakseen houkuttelevan tarjonnan, joka eroaa kilpailijoiden tarjonnasta, ja välttääkseen elokuvien ja urheilutapahtumien lähetysoikeuksien saantiin liittyvät vaikeudet TPS luottaa yleisiä lähetyspalveluja tarjoavia kanavia koskevaan yksinoikeuteensa laajan ohjelmavalikoiman tarjoamiseksi.

(130) Yksinoikeus yleisiä lähetyspalveluja tarjoavien kanavien lähettämiseen erottaa TPS:n paketin muiden tarjoamista palveluista. Maanpäällisten lähetysten vastaanoton heikko laatu tietyillä Ranskan alueilla aiheuttaa sen, että kyseisten kanavien lähettäminen vetoaa merkittävällä tavalla näiden alueiden kuluttajiin.

(131) Voidaan olettaa, että TPS ei olisi ilman yleisiä lähetyspalveluja tarjoavia kanavia pystynyt tunkeutumaan menestyksekkäästi Ranskan maksutelevisiomarkkinoille ja tarjoamaan todellista vaihtoehtoa Canal+:lle/CanalSatellitelle, varsinkin kun TPS:n elokuvatarjonta sisältää Canal+:n tarjontaa vähemmän ensiesityksiä ja koska CanalSatellite lähettää yksinoikeudella suurinta osaa Ranskan vanhimmista ja tunnetuimmista kanavista, jotka vetävät tästä syystä puoleensa eniten tilaajia. Tältä osin on syytä mainita, että CanalSatellite lähetti ja lähettää yhä kanavia, joiden eräillä osakkailla on osuuksia myös TPS:stä (LCI, Eurosport ja Paris Première, joista viimeksi mainittu ei sisälly TPS:n tarjontaan) ([27]).

([26]) Kilpailuasioita käsittelevän neuvoston 31 päivänä elokuuta 1998 antama lausunto 98-A-14, joka koskee Havas-yhtiön haltuunottoa Compagnie Générale des Eaux'n toimesta.

([27]) CanalSatellite lähettää yksinoikeudella Paris Première -kanavaa, jonka suurin osakas on Suez Lyonnaise des Eaux.

(132) Näin ollen on todettava, että yksinoikeus yleisiä lähetyspalveluja tarjoavien kanavien lähettämiseen, joka vetää puoleensa tilaajia ja erottaa TPS:n tarjonnan muiden yhtiöiden tarjonnasta, on välttämätöntä TPS:n sijoittautumiselle Ranskan maksutelevisiomarkkinoille.

(133) Kyseinen yksinoikeus ei kuitenkaan ajan myötä ole enää yhtä välttämätön tekijä sikäli kun TPS saa lisää tilaajia ja maksutelevisioalan kokemusta, jonka myötä se pystyy parantamaan palvelujaan ja täyttämään näin katsojiensa odotukset, tekemään näistä kanta-asiakkaitaan ja parantamaan tunnettavuuttaan. TPS:n ensimmäisten 18 toimintakuukautensa aikana saavuttamat lupaavat tulokset, jotka ylittivät alustavat arviot (457 000 tilaajaa heinäkuussa 1998 suhteessa alustavaan arvioon [. . .]), vahvistavat, että yksinoikeus neljän yleisiä lähetyspalveluja tarjoavan kanavan lähettämiseen on tehokas muusta tarjonnasta erottava ja kuluttajiin vetoava tekijä ja toisaalta, että TPS kykenee tunkeutumaan markkinoille ennakoitua aiemmin huolimatta kilpailijoistaan Canal + :sta ja CanalSatellitesta, joista viimeksi mainitun tulokset ylittävät myös selvästi alustavat arviot.

(134) Komissio katsoi, että yleisiä lähetyspalveluja tarjoavien kanavien lähettämistä koskevan, sopimuksissa 10 vuodeksi vahvistetun yksinoikeuden kesto oli kohtuuton, koska TPS:n oli vakiinnutettava asemansa markkinoilla ennen kyseisen määräajan päättymistä. Saavuttaakseen nopeasti hyvän markkina-aseman ja voidakseen vastata tehokkaasti markkinoiden kilpailuun tämän uuden järjestelmäperustan olisi lisäksi pystyttävä kokoamaan mahdollisimman nopeasti oma tilaajakantansa, mitä nämä neljä yleisiä lähetyspalveluja tarjoavaa kanavaa edistävät erottamalla TPS:n tarjonnan muiden kilpailijoiden tarjonnasta. Vaikka on vaikeaa ennakoida tarkasti markkinoiden ja sen toimijoiden kehittymistä — mistä ovat osoituksena CanalSatelliten ja TPS:n ennakoitua paremmat tulokset — komissio on hyödyntänyt määrättyjä rahoitusta ja liike-elämää koskevia tietoja arvioidakseen, miten kauan TPS:n olisi järkevää nauttia yleisiä lähetyspalveluja tarjoavia kanavia koskevasta yksinoikeudesta. Tätä varten se on ottanut muiden seikkojen lisäksi huomioon TPS:n käynnistämiseen tarvittavien investointien määrän, kumulatiivisia tappioita koskevat ennusteet, taloudellisen tasapainon saavuttamiseen tarvittavan ajan ja tilaajamäärän sekä kyseistä järjestelmäperustaa koskevien tilauksien peruutusprosentin. Näitä seikkoja on arvioitu nykyisten markkinaedellytysten ja TPS:n sekä Canal + :n ja CanalSatelliten välisten voimasuhteiden valossa. Komissio päätyi niiden perusteella siihen, että TPS:n on voitava nauttia neljän yleisiä lähetyspalveluja tarjoavien kanavien lähettämistä koskevasta yksinoikeudestaan vähintään kolmen vuoden ajan.

4. **Kilpailu säilyy merkittävältä osalta kyseisiä tuotteita**

(135) TPS-sopimukset eivät suinkaan poista kilpailua vaan edistävät sitä. Maksutelevisiomarkkinat ovat kehittyneet merkittävästi, erityisesti CanalSatelliten ja TPS:n välille syntyneen vilkkaan kilpailun myötä. Tätä kilpailua ei olisi syntynyt CanalSatelliten ja AB-Satin välille, sillä kuten edellä todetaan, AB-Sat ei ohjelmapolitiikkansa vuoksi kilpaile suoraan Canal + :n ja CanalSatelliten kanssa.

(136) Maksutelevisiomarkkinoilla saavutetut tulokset osoittavat, että kilpailu ei suinkaan ole hävinnyt: Canal + onnistui saamaan itselleen vuoden 1997 aikana 100 000 uutta tilaajaa, vaikka se oli joidenkin arvioiden mukaan jo saavuttanut ylärajansa. Myös CanalSatellite ylitti selvästi omat arvionsa, sillä se saavutti vuoden 1998 kesäkuun lopussa 900 000 tilaajan rajan, vaikka se odotti tällaista tulosta vasta [. . .]. Canal + :n, CanalSatellite Analogiquen, CanalSatelliten Numériquen ja NumériCâblen tilaajamäärä oli vuoden 1998 kesäkuun lopussa yhteensä 70 prosenttia Ranskan maksutelevisiopalvelujen tilaajien kokonaismäärästä.

(137) Myös kaapeliverkon tilaajien määrä kasvaa jatkuvasti: heinäkuussa 1998 Numéricâblella oli 358 456 tilaajaa (verrattuna 235 680 tilaajaan toukokuussa 1997), France Télécom Câblella 504 162 tilaajaa (verrattuna 258 310 tilaajaan toukokuussa 1997) ja Lyonnaise Câblella 416 665 tilaajaa (verrattuna 300 156 tilaajaan toukokuussa 1997) ([28]). Satelliittitelevisioalan kehittyminen on vaikuttanut selvästikin erityisen myönteisesti kaapelialaan. Suurten satelliittitelevisiomainoskampanjoiden vaikutus lisää myös kaapeliverkossa saatavilla olevien teemakanavien tunnettavuutta.

(138) Näin ollen ei ole mitään syytä epäillä, että TPS:n perustaminen voisi johtaa kilpailun häviämiseen maksutelevisiomarkkinoilta, lähetysoikeuksien hankintamarkkinoilta tai teemakanavien välitysmarkkinoilta. Näiden markkinoiden kilpailutilanne on päinvastoin vahvistunut uuden yhtiön tultua markkinoille.

([28]) *Ecran Total*- aikakausilehden numerot 176 ja 232.

E. **Poikkeusluvan voimassaoloaika**

(139) Perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla tehtävä päätös on asetuksen N:o 17 8 artiklan mukaisesti annettava määräajaksi. Mainitun asetuksen 6 artiklan mukaisesti tällaisen päätöksen voimaantulopäivä ei saa olla ilmoituspäivää aikaisempi.

(140) Kyseisten artiklojen mukaisesti tätä päätöstä olisi sovellettava 11 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitettujen sopimusten 6 artiklaan sisältyvän teemakanavia ja televisiopalveluja koskevan lausekkeen osalta sekä myös mainittuun 6 artiklaan sisältyvän, neljän yleisiä lähetyspalveluja tarjoavan kanavan lähettämistä TPS:n yksinoikeudella koskevan määräyksen osalta ilmoituspäivästä alkaen käynnistysvaiheen ajan, jonka komissio määrittelee 121—134 kappaleessa mainittujen seikkojen perusteella kolmeksi vuodeksi. Koska TPS alkoi välittää tarjontaansa vuoden 1996 joulukuun puolivälissä, poikkeuslupa myönnetään 15 päivään joulukuuta 1999 asti,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hallussaan olevien tosiseikkojen perusteella komissio toteaa, että sillä ei ole perusteita toteuttaa EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan nojalla toimenpiteitä, jotka koskisivat TF1:n, France Télévision Entreprisesin, M6:n ja Suez Lyonnaise des Eaux'n toteuttamaa TPS-yhtiön perustamista.

2 artikla

Komissiolla ei ole perusteita toteuttaa käynnistysvaiheen aikana eli 15 päivään joulukuuta 1999 asti EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan nojalla toimenpiteitä, jotka koskisivat kilpailua rajoittavaa lauseketta, joka sisältyy 11 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitettujen sopimusten 11 artiklaa ja 19 päivänä kesäkuuta 1996 allekirjoitetun osakkaiden välisen sopimuksen 5 artiklan 3 kohtaa muuttavaan täydennykseen.

3 artikla

EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan mukaisesti julistetaan, että 85 artiklan 1 kohdan määräyksiä ei sovelleta ilmoituspäivästä 15 päivään joulukuuta 1999 asti 11 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitettujen sopimusten 6 artiklaan sisältyvään lausekkeeseen, joka koskee TPS:n teemakanavia ja televisiopalveluja, eikä 11 ja 18 päivänä huhtikuuta 1996 allekirjoitettujen sopimusten 6 artiklaan sisältyvään lausekkeeseen, joka koskee neljän yleisiä lähetyspalveluja tarjoavan kanavan lähettämistä TPS:n yksinoikeudella.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu seuraaville yhtiöille:

1) Télévision Française 1
33, rue Vaugelas
F-75015 Pariisi

2) France 2
Maison France Télévision
7 esplanade Henri de France
F-75907 Paris CEDEX 15

3) France 3
Maison France Télévision
7 esplanade Henri de France
F-75907 Paris CEDEX 15

4) France Télécom
6, place d'Alleray
F-75015 Pariisi

5) Métropole Télévision
16, Cours Albert 1er
F-75008 Pariisi

6) Suez Lyonnaise des Eaux
72, Avenue de la Liberté
F-92000 Nanterre.

Tehty Brysselissä 3 päivänä maaliskuuta 1999.

Komission puolesta

Karel VAN MIERT

Komission jäsen